

Jak vypadalo předměstí města Žižkova?

01.09.2021

Vznik Jarova a Vackova sahá do začátku dvacátého století. Obě lokality se začaly ihned slibně rozvíjet, a restauraci Na Vackově si dokonce oblíbila celá Praha.

Kdo zavítal na Žižkov kolem roku 1900, zjistil, že souvislá domovní zástavba končí Domažlickou ulicí. Za ní se rozkládala hlavně pole a pozemky usedlosti Pražačka. Krajinu protínala Vídeňská silnice, vedoucí do srdce monarchie, a podél ní se rozrůstaly různé dílny a továrničky. Památka na ně je dodnes patrná z názvu ulice Na Vápence, pojmenované v roce 1925 podle vápenky, které tu kdysi stávala. V místech dnešní Koněvovy ulice byly zase dílenské haly. Vedle strojírenské výroby proslulo místo také výrobou bot značky Mimosa.

Velká proměna zdejší „venkovské krajiny“ začala v roce 1910, kdy vzniklo Družstvo pro stavbu dělnických bytů a rodinných domů na Žižkově. V zakládací listině se píše: „Několik jednotlivců v Žižkově pojalo úmysl založit bytové družstvo v důsledku stále stoupajícího nájemného.“ V roce 1912 byl proveden slavnostní výkop základů, na nichž postupně vyrostla kolonie rodinných domků Jarov nad Vítkovem. Své jméno prý dostala přesmykem písmen ve slově Rájov, označujícího nadpozemsky krásné místo. Kolem roku 1929 byly postaveny čtyři činžovní domy podél dnešní Koněvky. Vrůstající městský ruch pak vedl k prodloužení tramvajové tratě z Ohrady na Vápenku.

Ve stejné době začalo také osidlování Vackova. O rozvoj této části dnešního Žižkova se zasloužil architekt a stavitel Josef Vacek, podle něhož nese oblast jméno. Místo bylo brzy soběstačné, fungoval tu řezník a trafik, čtvrť měla holiče, zubaře i svého četníka. Zeleninu pěstovali Bulhaři, jejichž zahradnictví šla najít také v okolí dnešní křižovatky u Bulhara. Vacek nechal postavit skupinu domů pro dělníky své cihelny, restauraci a školu J. A. Komenského. Ta se sice v roce 1929 přeměnila na byty, zároveň ale vznikla nová, moderní škola ve vedlejší ulici V Zahrádkách.

Asi nejpopulárnějším místem Vackova byla zahradní restaurace Na Vackově. Na nedělní výlety sem jezdila celá Praha. V roce 1931 byla přestavěna na hotel a kino, po roce 1990 hotel zmizel a byl nahrazen administrativní budovou, která má dnes adresu Malešická 51. S trochou nadsázky by se dala nejlépe osídlená oblast dnešního Jarova a Vackova charakterizovat jako tehdejší předměstí města Žižkova. Dnes už pouze názvy ulic Na Vackově, Na Jarově, Na Mokřině, Mezi Domky nebo V Zahrádkách naznačují, jak to tu před lety vypadalo. Během okupace měla se svým názvem problém ulice Pod Lipami — řešilo se totiž, že se jmenuje stejně jako honosná berlínská ulice Unter den Linden.

Pokojný ráz místa skončil po druhé světové válce. Nedostatek bytů byl důvodem k prudké výstavbě. Ta začala roku 1959 budováním sídlišť Jarov s rozlohou 14 hektarů a Chmelnice o rozloze 20 hektarů. Nejednalo se ale ještě o typickou panelovou výstavbu, hojně byla tehdy využita i cihla. Obě sídliště projektoval architekt Jindřich Kvasnička, dokončena byla v roce 1962. V průběhu 60. let bylo zastavěno také okolí jarovské školy. Zmizelo kino, hřiště a ostatní, v mnoha případech provizoria mezi ulicemi Jeseniovou a V Zahrádkách. Dominantou prostoru se stal areál kolejí VŠE. V současné době probíhá v oblasti Vackova směrem k parku Židovské pece intenzivní bytová výstavba a vznikají tu nové ulice.